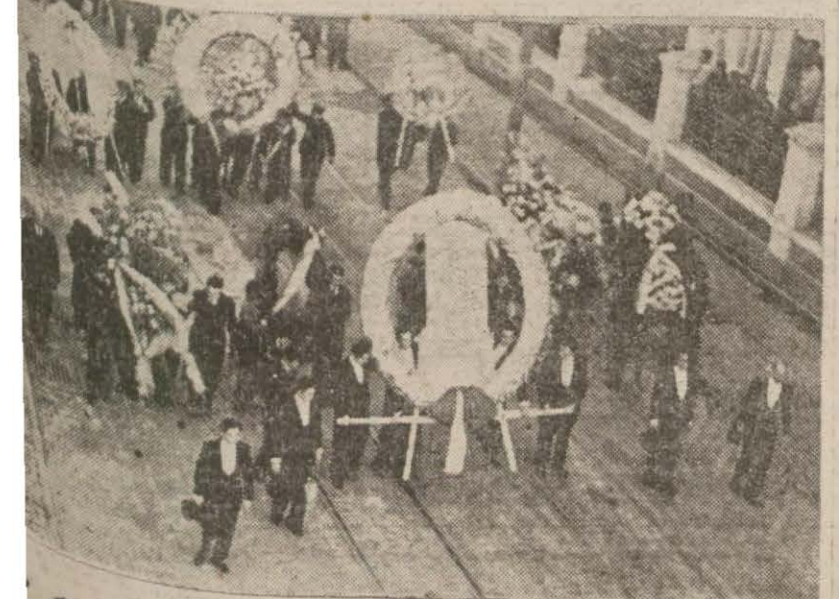
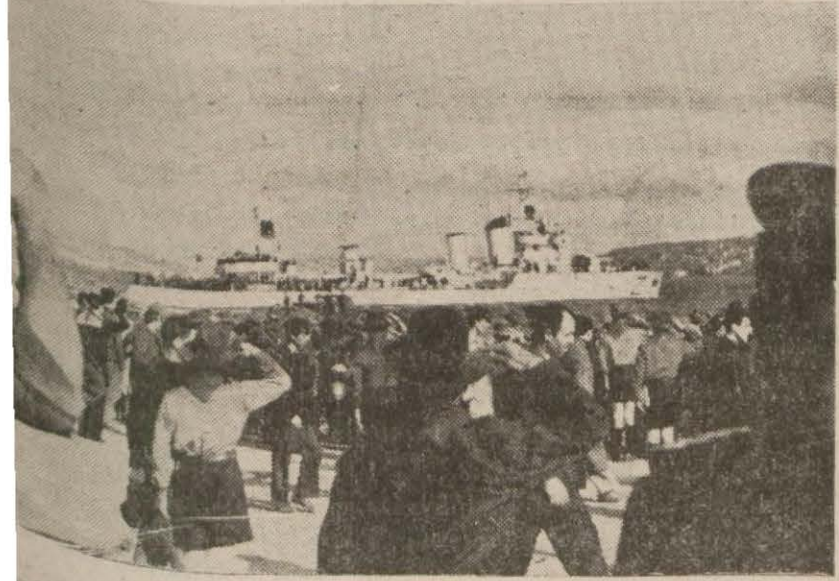
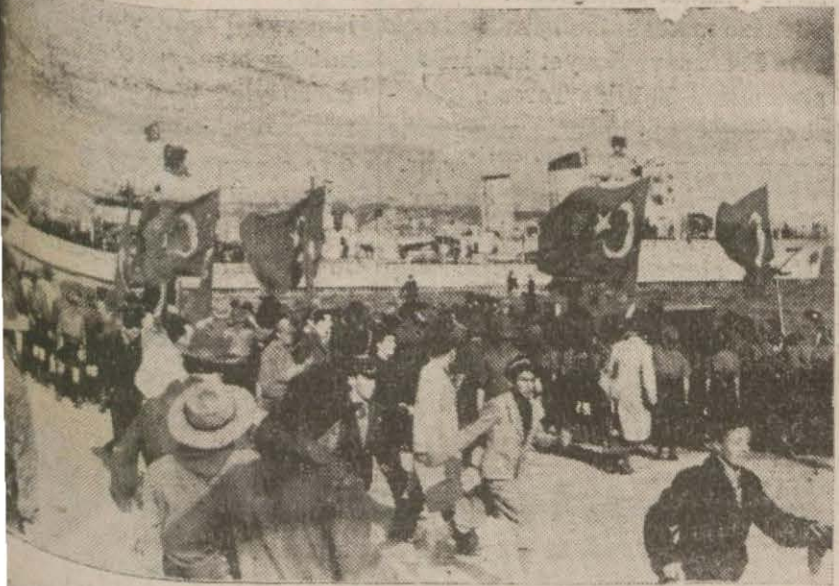
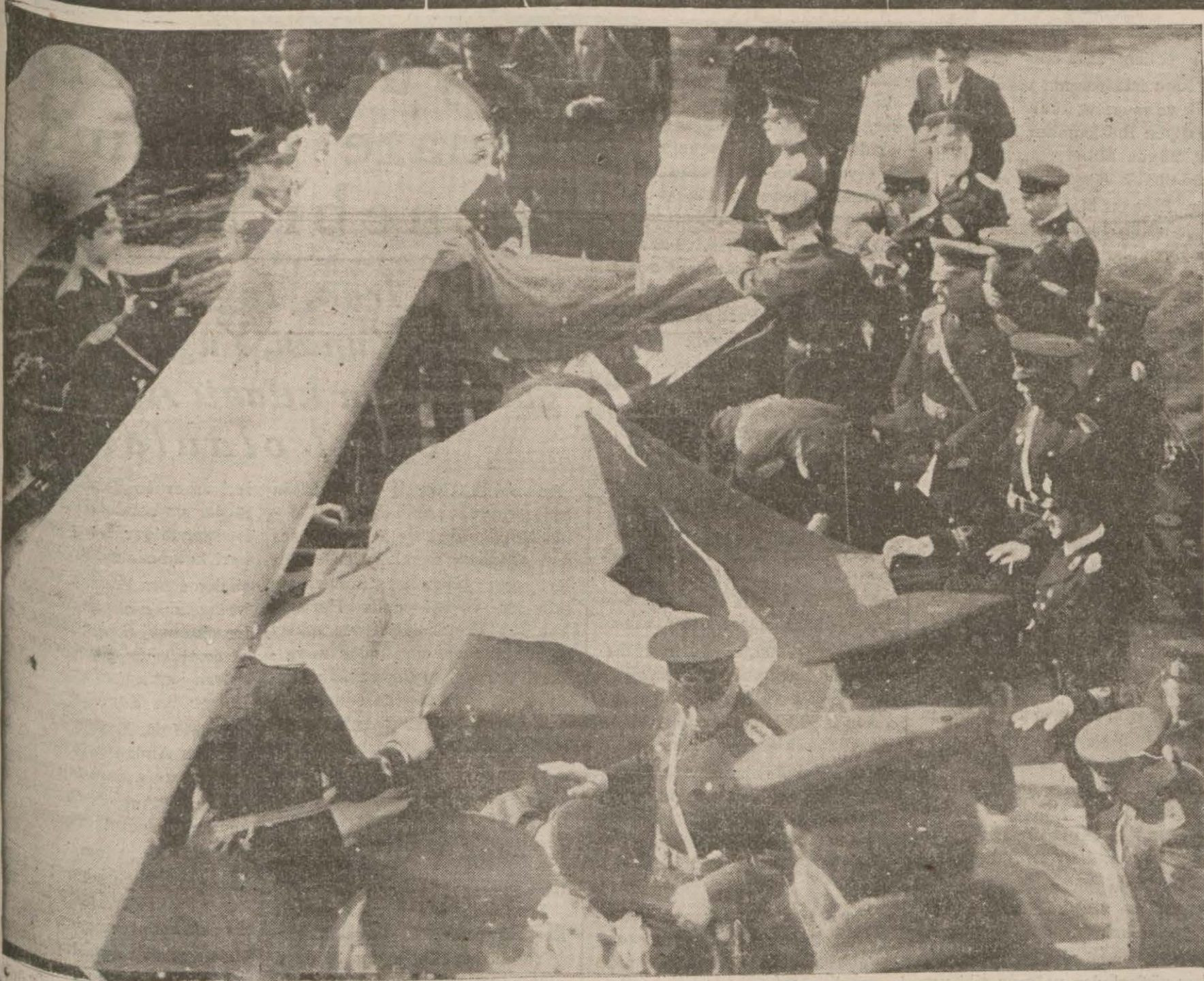

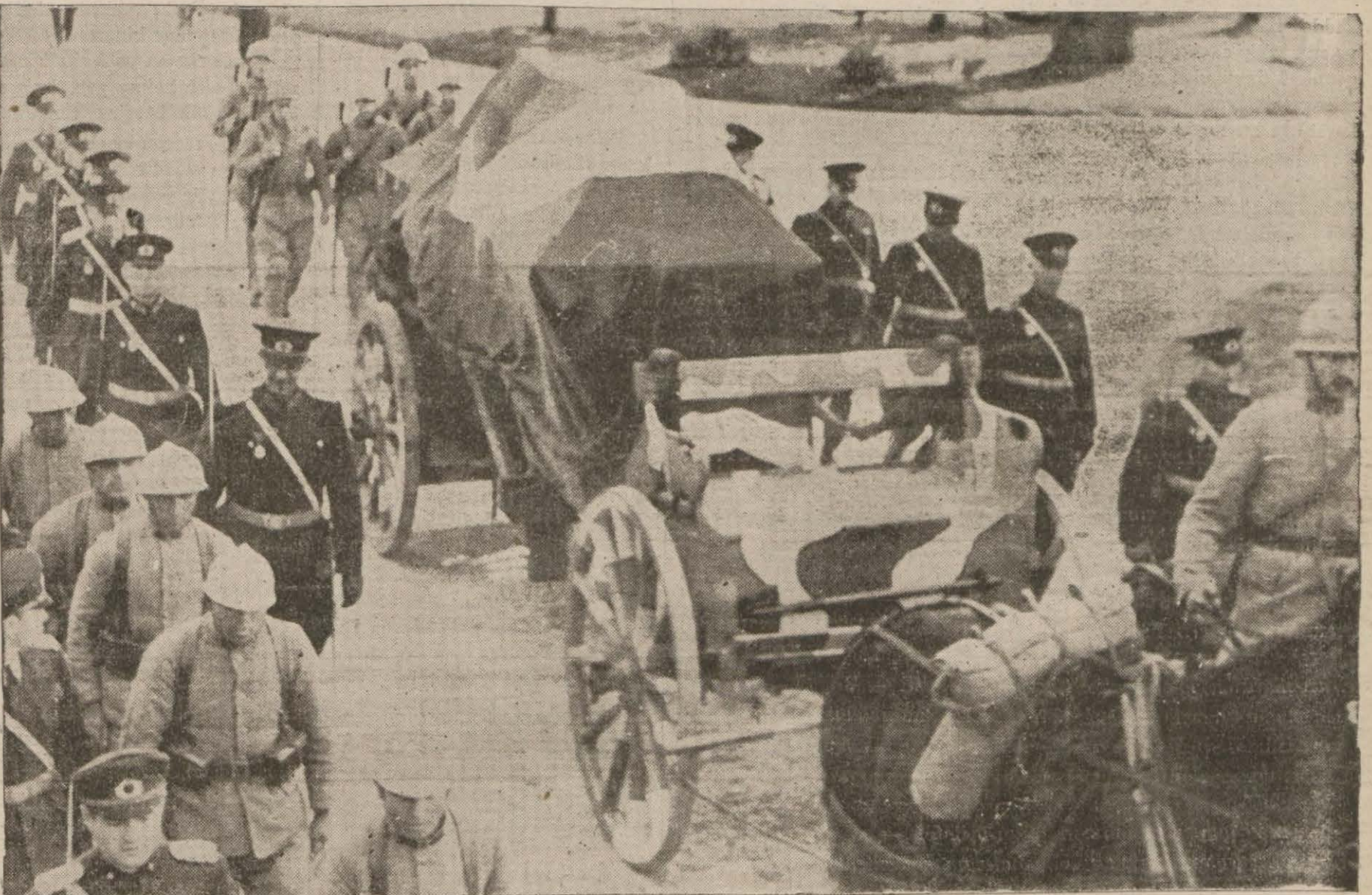
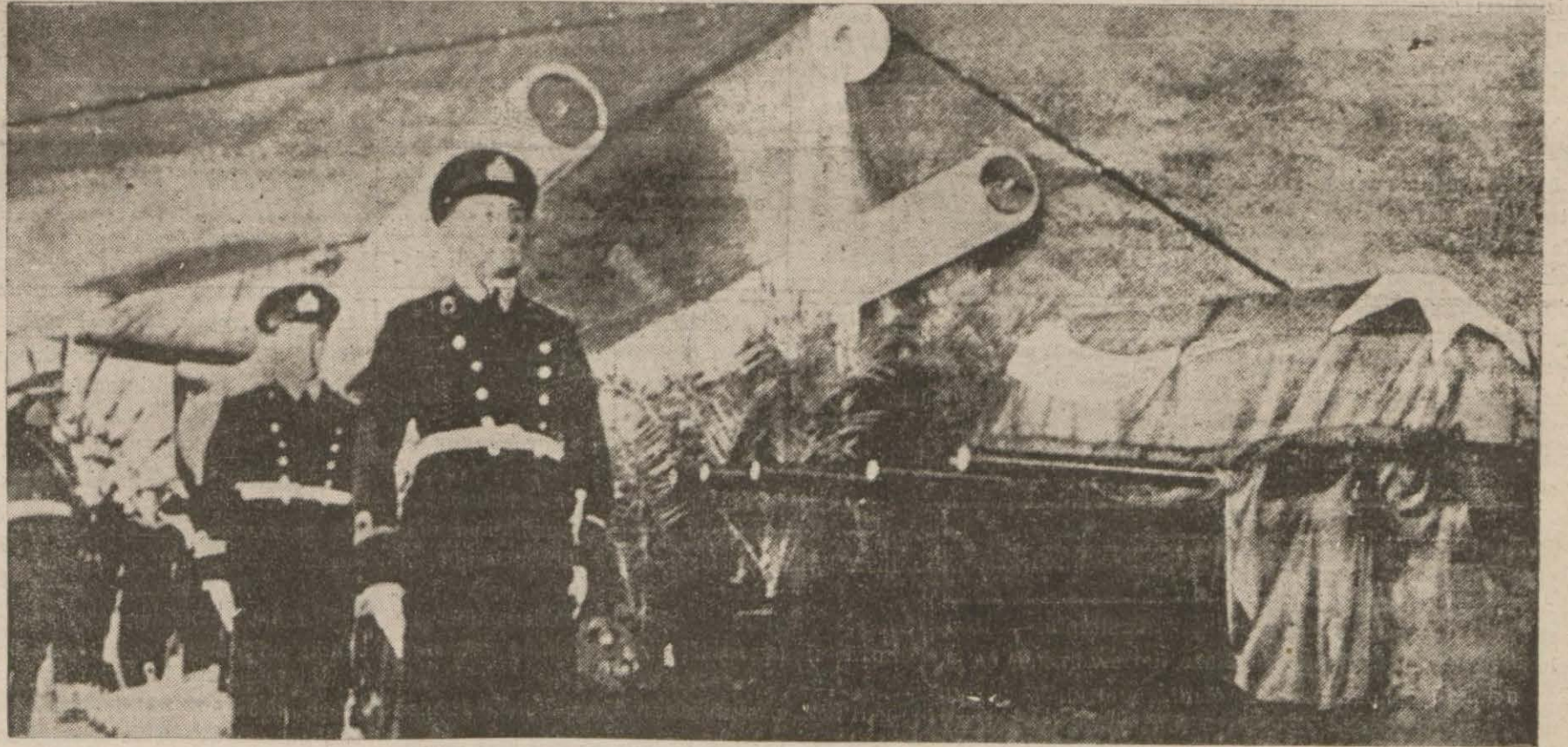

Atatürk'ün Cenazesi Ankarada

Ulu Atamız için Yavuz'da, İzmit'te, Eskişehir'de, diğer istasyonlarda ve Ankarada dün gece ve bugün yapılan tören ile Ankara'daki katafalk önünde yapılan ihtiram geçidine aid hususî muhabirlerimizin gönderdikleri bütün tafsilât ikinci sahifemizdedir.

• • •
Ankara'da tören 10 u 10 gaçe başladı ve 12 ye 10 kala bitti. Bu sahifemizdeki resimlerde Yavuzda, teşyide ve İzmit'te yapılan Tören intibaları vardır.

• • •
Bugün Ankarada yapılan törene aid bütün resimleri de yarınki sayımızda bulacaksınız

ATANDAŞ:

Arin saat tam 16 da 3 dakika olduğun yerde dur..

Atatürk için bugün Ankara'da yapılan Törenin bütün tafsilâtını neşrediyoruz..

izmitte - Eskişehirde - Ankaraya varış - Ankarada - katafalk - ihtiram geçidi

[Dünkü sayımızda Ebedi Şefimiz Atatürk'ün cenazelerinin saraydan itibaren Sarayburnuna kadar ne suretle nakledildiğini uzun uzadıya yazmış, halkın akitliği göz yaşlarıyla feryat ve figandan bahsetmiş ve Sarayburnundan Yavuz'a ne şekilde nakledildiğini ilâve etmiş ve teşekkül eden muazam mevkibin İzmirde mütevecchih hareket eylediğini cenaze alayını adım adım takip eden muharrirlerimizin intibahlarına atfen yazmıştık.

Bugün de cenazenin Yavuz'a nakli anından itibaren bu Büyük Ölü'ye refakat eden muharririmizin gönderdiği malumatı aşağıya sırasile yazıyoruz:]

Yavuzda:

Yavuz saat 14 te hareket etti. Etrafında kalabalık bir kütü var. İngilizlerin Malaya saffiharp kruvazörü, Fransızların Emil Bertin, Almanların Emden kruvazörleri, Sovyetlerin Moskova lideri, Yunanlıların Hidra, Romenlerin Rjina, Marya torpitoları birbirlerini dümen suyunu takip ederek ağır bir rota takip eden Yavuzun sancağında geliyorlar. Hamidiye, Zafer, Tınaztepe, Dumlupınar ve Gür harp gemilerimiz Yavuzun dümen suyundalar. Yavuzun iskelesinde de davetileri ve halkı getiren denizciler gemileri ilerliyor. Bu hazin heyet Selimiye, Haydarpaşa, Kadıköy, Moda, Fenerbahçe sahillerini huncunç dolduran kalabalığın göz yaşları arasında Adalara doğru açılıyor.

Yavuz her çeyrek saatte bir top atmak suretile ihtiram vazifesini ifa ediyor. Geminin üstünde bir çok tayyarelerin birbirlerini takip ederek geçtikleri görülüyor. Program mucibince ecnebi harp gemileri Yavuz'a Ada açıklarına kadar refakat ettiler orada Yavuz ve diğer harp gemilerimiz, yollarını kestiler. Başka İngiliz Malaya zırhlısı olduğu halde bütün ecnebi gemileri birer birer Yavuzun sağından geçtiler ve geri döndüler. Bu sırada bu harp gemilerinin zabitan ve efradı selâm vaziyetinde sıralanmışlardı. Yavuzun güvertesinde bulunan Başvekil ve Generallerimiz bu ihtiram ifadesine mukabele ettiler. Ecnebi gemilerin dönüşünden sonra Yavuz kızını artırdı. Büyük Önder'in mukaddes nâşını hâmil olan Yavuz ve onu takip eden diğer Türk harp gemileri dakikadan dakikaya İzmir'e yaklaşıyorlar, akşamın alaca karanlığı bu matemli kütleyi gittikçe perdeliyor, gemide hep Atatürk'ten bahsediliyor. Mebuslar O'nun Meclis hatıralarını ve inkılâp hamlelerini, Generaller de harp menkibelerini anlatıyorlar, her anlatılan hatıra gözlerde taze bir rütubet bırakıyor.

Amiralın salonunda toplananların ruhu, kalbi, dimağı hep o küçük taretlerin altında şanlı renklerle bürünen Büyük Ölü'nün yanında sandukayı bekleyen büyük üni-formalı subayların her yarım saatte bir nöbet değiştirmeleri de hüzenli bir törene vesile oluyor. Nöbetten çıkan subaylar, kılıçları ile Atalarını selâmhıyorlar ve tıpkı hayatta imiş gibi önünde eğilerek ayrılıyorlar.

İzmitteki büyük teessür ve tören

İzmit ise onu büyük bir ızdırıp ve teessür içinde bekliyordu. Bütün caddeler, yollar, sokaklar, bilhassa tren boyu insan mahşeri halinde kaynaştı durdu.

Sabahtan gece yarısına kadar İzmitliler Büyük Ataya son tüzim vazifesini yapabilmek için ayaktaydı.

Saat 15 te bu mahşeri kalabalık körfeze yaşlı gözlerini dikmiş, Yavuz'u bekliyordu.

Nihayet Yavuz 18,50 de İzmit'e geldi. Saat yirmiye on kala Zafer torpitosu mayın islesine yanaştı. Burada büyük üniformalı 12 General Atatürk'ün mukaddes nâşını omuzlarına alarak dışarıya çıkardılar. Bu esnada bir feryat ve figan koptu.

İhtiyar kadınlar, — Atamız bizi yetim bıraktın..

Diye ağlıyorlardı. Gözyaşları arasında cenaze alayı da hareket etti.

Başvekil ve Büyük Millet Meclisi heyeti ve yüksek rütbeli Komutanlarımız da cenaze iletirlikte bulunuyorlardı. Başta büyük üniformalı beş emniyet komiseri ve merasime memur komutan yürüyüş kolunda piyade kütâsı, deniz kütâsı, müzika ve gerek şehirden gerek İstanbul'dan gelen ve sayısız yüzleri bulan çelenkler Büyük Ölü'nün tabutunun önünden mevki aldılar.

Büyük ölü Türk bayrağına sarılı olduğu halde yüksek rütbeli subaylarımızın ve erlerin elleri üstünde götürülüyordu. Alay geçerken artık gözler yaşlarını ve göğüsler hıçkırıklarını zaptedemez olmuştu.

En önde kara ve deniz askeri kütâları, arkasında bando çelenkler, Başvekil ile, Büyük Millet Meclisi azaları, İzmit valisi ve teşrifata dahil zevat, sporcular, mektep talebeleri, askeri kütâlar yavaş yavaş istasyona geldiler.

Burada nâş büyük bir ihtiramla hususi vagona kondu. Altı subay büyük üniforma ile nöbet beklerken tabutun başında 6 meşale yandı.

Saat dokuzu beş geçte tren hareket edince feryatlar, büsbütün coştı.

On binlerce İzmitli Büyük Atasına son ihtiram vazifesini yaparken mütemadiyen ağlıyordu.

Yol boyunca da civar kasabalarındaki köylerdeki halk top lanmıştı.

Tren her kasabadan geçerken büyük Ataya son selâmı ve ihtiram vazifesini yapan halk tabakasını feryatları durmadan yükseliyordu.

Yollarda

İzmitten itibaren Eskişehir'e kadarki bütün güzergâhta vaktin geç olmasına ve havanın biraz sert bulunmasına rağmen halk sokaklara dökülmüş. Büyük atalarına son tüzim ve ihtiram vazifesini ifa edebilmek üzere istasyon ve civarlarına yığılmışlardı. Her tarafta mahşeri bir kalabalık görülüyordu.

Ezümle Arifiye, Bilecik istasyonlarında muazzam tezahürat yapıldı. Her tarafta meş'aleler yanıyor, halk hıçkırarak ağlıyordu. Trenimiz bundan sonra Eskişehir'e vardı.

Eskişehirde askeri merasim

Burada istasyonun muhtelif yerlerine meş'aleler konulmuş, askeri bir kütâ ihtiram vazifesini ifa etmek üzere mevki almış, vali, Kolordu komutanı Eskişehir'deki askeri müesseseler komutan ve erkânları, Belediye reisi, belediye meclisi azaları istasyonda yer almışlardı. hemen hemen bütün Eskişehir halkı da istasyon ile civarındaki yerlerde kendilerine tahsis olunan mahallerde yer almış bulunuyorlardı.

Tren mutad saatten tam doksan dakika sonra geldi.

Vatandaş:

Yarın saat 16 da 3 dakika ayakta durmayı unutma

İstanbul Vali ve Belediye Reisliğinde:

1 — Ebedi Şefimiz Atatürk'ün aziz nâşlarının 21/11/1938 Pazartesi günü Ankarada mevkii mahsusuna vaz'ını müteakip yurdun her noktasında büyük ölünün hâtırasına son bir ihtiram olarak herkes olduğu yerde ayakta hürmet vaziyeti alarak üç dakika tevakkuf edecek. Bütün nakil vasıtaları da oldukları yerlerde üç dakika duracaklardır.

2 — Bunun için Galata ve Beyazıt kuleleriyle Kadıköy'de mevcut sirenler tamam saat on altıda bütün kuvvetlerle çalmağa başlayacaklar ve Denizbank ve Şirket vapurları dahi aynı saatte nelerde bulunuyorlarsa canavar düdüklere çalmak suretile bu saatin hülûl ettiğini hal ka bildirirne yardım edeceklerdir.

3 — Bütün saatler 21/11/38 zevalinde Galata kulesindeki vakit kürresile âyar edilecek vakit.

Burada trenimiz epeyi bir müddet tevakkuf eyledi. Evvelâ Vali, müteakiben Kolordu komutanı ve sonra sırasile diğer komutanlar belediye reisi ve belediye meclisinden bir heyet halk adına büyük ölüye ihtiram vazifesini ifa ettiler.

İstasyon talebe on binlerce halk tarafından başdan tâ şehrin nihayetine kadar dolu idi.

Memleketin her tarafında olduğu gibi, burada da halk teessürünü muhafaza edemiyor, kadın erkek, çocuk çocuk on binlerce Eskişehirli hüngür hüngür ağlıyor, «Atamız bizi bırakıp gitme, sen ölmedin, büyük atam, babamız» diye feryat ve figanda bulunuyorlar, vaktin çok geç olmasına rağmen istasyondan ayrılmıyorlardı.

Halkın bu büyük ve yâşlı tezahüratı karşısında trenimiz muaddan fazla tevakkufa mecbur kaldı ve nihayet ağır ağır buradan sabaha karşı ayrıldı.

Ankara Yolunda

Eskişehirden sonra Ankaraya kadarki istasyonlardan bir kısmını da alaca karanlıkta geçtik. Buna rağmen bu istasyonlardaki halk da uyumamış, Büyük Atalarına son tüzim resmini ifa etmek üzere istasyonlarda beklemişlerdi.

Bütün buralarda da hemen aynı şekilde teessür ve heyecan izhar edildikten ve tezahürat yapıldıktan sonra Ankaraya varacağımız saat yaklaşmış, artık gündüz de olmuştu.

Trenin gündüz geçmesi icabından istasyonlarında sabahın tâ alaca karanlığından itibaren halk sokaklara dökülmüş mahalli sivil ve askeri erkân istasyonlarda mevkii almış bulunuyorlardı. Buralarda da mutad veçhile ihtiram ve tazim resmi ifa edildi.

Ankarada'ki Karşılama Töreni

Nihayet trenimiz evvelce tes-

bit edilen saat onu beş geçte Ankara istasyonuna vardı. Büyük ve muazzam ölü istasyonda bekleyen Reiscumhur İsmet İnönü, Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda, Genel Kurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak bütün İcra Vekilleri heyeti ile Sayıtlar ve Ankarada bulunan askeri komutanlar tarafından merasimle karşılandılar.

Tabut, on iki general tarafından vagonlardan indirilirken istasyonda bulunan ihtiram kütâsına refakat eden bando tarafından Çöpen'in matem marşı çalındı.

Tabut onu vagonlardan indiren on iki generalin elleri üstünde istasyonun büyük holünden geçirilerek istasyon merdivenlerinden indirildi ve merdivenin önünde bulundurulup top arabasına konuldu. Bu esnada 101 päre top atıldı.

Cenaze trenini tâ uzaklardan itibaren takip eden bombardıman tayyare filomuz da bu anlarda yine trenin, istasyonun ve yolun üzerinde uçuyorlardı.

Ebedi Şefimizi istasyonda karşılayan büyük bir teessür ve heyecan içinde idiler. Tabut vagonlardan inerken başlıyan göz yaşları top arabası uzaklaşıncaya kadar hızla devam etti. O kadar ki ihtiram vazifesini ifa eden kütâttaki kahraman erler vaziyetlerini bozmadan durmakla beraber gözlerinden yağmur gibi yaşlar akıyordu. Büyük Millet Meclisi azaları İcra vekilleri heyeti hüjlâsa merasimde bulunan herkes, hıçkırıklarını muhafaza edemiyorlardı.

Meclis Önünde

Top arabası istasyon caddesini takiben Büyük Millet Meclisine doğru ilerliyor. Ulus meydanına giden caddenin iki tarafına asker dizilmiş idi.

İstasyondan Meclis önüne kadardizilen askeri kütâlardan sabahleyin saat beşden itibaren de sokaklar asker ve polisle kesilmiş ve izdihama mâni olunmuştu. Ve mecliste altı meş'ale yanıyordu.

Top arabası ağır ağır bu yoldan geçtikten sonra meclis önüne geldi, burada durdu ve frak giymiş on iki sayıtlar arabaya doğru yürüyerek tabutu arabadan indirdiler. Kamutay binasının medhalinde hazırlanan ve fevkalâde güzel bir eser haline getirilmiş olan katafalk üzerine konuldu.

Katafalk çelenklerle fevkalâde muazzam surette süslenmişti ve bir çuha ile örtülmüştü. Merdivenle çıkılıyordu.

Atatürk'ün aziz nâşlarının konduğu bu katafalkın etrafı defnedalları süslenmiş ve meclis karşısına düşen cephesi 20 genç kız tarafından işlenen çiçeklerle döşenmiş, iki tarafına altı oku temsilen altı meş'ale konulmuştu.

Meş'alelerin yanlarında sağ ve solda birer general, birer subay ve birer erden müteakik altı kişilik bir heyet büyük üniforma, larını lâbis ve kılıçları çekilmiş bir vaziyette tazim nöbeti beklemişlerdi.

Tazim ve İhtiram resni

Şimdi, istasyonda yapıldığı veçhile katafalk önünde resmi tazim ve ihtiram yapılacaktır.

Evvelâ Reiscumhur, sonra Büyük Millet Meclisi Reisi ve daha sonra sırasile Başvekil, İcra Vekilleri heyeti, sayıtlar, başta Mareşal Çakmak olmak üzere

kara, deniz ve hava kuvvetleri erkânı, dekan ve profesörleri başda olarak Ankaradaki fakülte ler, harb okulu, ve diğer yüksek okullar talebeleri, baremin 1, 2, 3, 4 ve 5 inci derecesine dahil bilûmum memurin, ve bu meyanda Divanı Muhasebat, Temyiz mahkemesi reisi ve azaları, Başvekil ve vekâletler erkânı ile Vali ve Belediye reisi, Şehir meclisi azaları, Parti erkânı, vilâyet ve belediye erkânı, mali, ticari, ve idari teşekküller, kurumlarından ayrılan üçer kişilik heyetler kanafalkın önünden geçerek resmi tazimi ifa edecek ve bunları halk takip etmeyeceklerdir.

Katafalkın önünde yapılacak döfileye iştirak edeceklerdir. Reiscumhur, Meclis Reisi, Mareşal hariç olmak üzere diğer askeri ve mülki erkân, memurin ve heyetlerle kurumların mümessilleri daha evvelden İstiklâl caddesinde yer almış bulunuyorlardı. Mübarek ölü katafalka konulduktan ve Reiscumhurla Meclis Reisi, Başvekil, Mareşalin tazim resimlerini yapmalarını müteakip bunlar İstiklâl caddesinde Ulus meydanına doğru yürüyeceklerdir.

Bu defileye iştirak etmek üzere İstanbul'dan buraya üniversitelerden mürekkebe bir grub gelmiştir. Bu grub da geçid alayında kendilerine tahsis edilen yerde bulunacaklardır.

Ankara'da Teessür ve Matem

Ebedi Şefimizin mübarek nâşlarının bugün buraya getirilinceğini duyan halk daha erkenden sokaklara dökülmüş bulunuyordu. Tıpkı İstanbul'daki gibi Ankaralılar da yedisinden yetmişine kadar cenazenin geçeceği yollarda ve bu yollardaki binalarda yer temin etmişlerdir.

Ankara tarif ve tasviri imkânsız bir teessür ve matem içinde bulunuyor. Hemen herkes hıçkırarak ağlıyor, daha trenimiz gelmeden başladığını herkes söylediği bu ağlama top arabası Meclis yoluna koyulduktan sonra misli görülmemiş bir manzara arz etmeğe başladı. Dünya kuruldu kurulu hiç bir memlekette hiçbir kimse için kundaktakinden en yaşlına kadar bütün bir milletin bu derece ağladığı, acı duyduğu ve bu derece için gelen bir ihtiram resmi ifa ettiği görülmemiştir. Büyük savaş ve onu takip eden siyasi zaferler ve içtimâi inkılâblarda olduğu gibi tarih, bu istisna hâli de ilk defa olarak Atatürk için kaydedecektir.

Etnografya Müzesinde

Yarın Büyük Ölü'nün nakledileceği Etnografya müzesinde her türlü hazırlık bitirilmiştir. Başvekil bugün müzeye gidecek ve son vaziyeti tedkik edecektir.

Cenaze Alayı

Cenaze alayı evvelce tafsilâtle bildirildiği ve yazıldığı veçhile saat tam onda başlayacaktır.

Alayın büyük bir intizamla başlayıp bitmesi için alâkadar makamlar icab eden bütün tedbirler almışlardır.

Büyük Askeri cenaze töreninde ecnebi kıtaat

Sovyet, İran, İngiliz, Alman, Fransız, Yunan, Yugoslav, Bulgar, Romen kıtaatı Ankarada vasil oldular

Ankara, 19 (Hususi) — Atatürk'ün cenazesinde hazır bulunacak olan Bulgar, Irak ve Fransız mandası altındaki memleketler heyetleri dün şehrimize muvasalat etmişler ve istasyonda Hariciye Vekâleti Protokol Şefi ve askeri ve mülki zevat tarafından merasimle karşılanmışlar ve haklarında askeri ihtiramata ifa edilmiştir. Misafir Heyetler Ankarapalası oteline misafir edilmişlerdir.

Heyetlerin hepsi gelmektedir. Bu sabahki ekspresle de şehrimize Alman, Yugoslav, Belçika, İtalyan ve Estonya heyetleri gelmiştir.

Fransız heyeti İstanbul'a Emil Bertran kruvazörü ile gelmiştir. Yunan heyetine Atina 34 üncü alayına mensup 100 nefer subaylarla refakat etmektedir.

Cenaze merasimine iştirak edecek olan Fransız ve Sovyet kıtaları da akşam saat 22,10 da Toros ekspresine bağlanan hususi vagonlarla şehrimize muvasalat etmişlerdir.

Misafir kıtalar istasyonda gar-nizon komutanı general Kemal Gökçe, Merkez komutanı, mensup oldukları sefareter atışemilleri-

leri ve erkânı tarafından karşılanmışlar ve bandoları olduğu istasyonda yer almış bulunmaları kitamızla selâm resmilerinden sonra Fransız kıtası lerine tahsis olunan siyasal okuluna, Sovyet kıtaatı at enstitüsüne gitmişlerdir.

İran kıtası sabah saat 8.40 da, Emden kruvazörüne mensup Alman kıtaatı saat 8.40 da Ankaraya muvasalat etmişler ve Ankara Garnizon mutanı General Kemal Merkez Komutanı, her kıtası mensup olduğu sefareter atışemilleri ve sefareter erkânı tarafından karşılanmışlardır.

İstasyon dışında başlanmış zika olduğu halde yer alan askeri kıtası misafir kıtası lâm resmi teati etmiş ve kıtası bünden sonra mahallere tahsis olunan mahallere gitmektedir.

İran ve Yugoslav kıtaları okuluna, Bulgar kıtası polis lona, Alman kıtası Gazi Enstitüsüne misafir edilmiştir.

Milli matem

Yarın memleketin her tarafında millî matem münasebetile Büyük ve Ebedi Şefimiz için anma ve ihtiram resmi yapılacaktır. Bu arada bilhassa vilâyetlerdeki Cumhuriyet meydanlarında, heykel veya büstlerin önlerinde, Halk Partilerile Halkevlerinde toplanılacak, söylevler verilecek, tüzim resimleri ifa edilecektir.

Bu merasimden Halkevlerindeki öğleden önce bitirilecek ve meydanlarda yapılacak olanlara da saat 14 de başlanacaktır.

Bandolar matem havası çalacak, Atatürk'ün Cumhuriyeti kendilerine emanet eylediği türk gençliği bu meydanlarda ve toplanılarda ön safta yer alacaklardır.

Tam saat 16 da verilecek işaretle herkes, her şey olduğu yerde üç dakika durarak ihtiram resmini ifa edecektir.

Civar Vilâyetlerden Akın

Atatürk'ün cenaze merasimine iştirak etmek üzere vilâyetlerden Ankaraya heyetler gelmektedir.

Bundan başka civar vilâyetlerden de merasimi görmek üzere Ankaraya gelen halk hatırı sayılır bir hadde çıkmıştır.

Mısır Meclisi Açıldı

Kahire, 19 (A.A.) — Kralîrük, bir nutuk ile Parlâmentoyeni içtima devresinin kışını yapmıştır. Kral, Mısır lâlîni muhafaza etmek için müdafanın takviye edilmesi olduğunu söylemiştir.

Bundan sonra siyasi, iktisadi ve mali terlerden bahsetmiş, ammu muhtelif kayan unsurların tehlikeye koyan unsurların suduna müteallik bir kanun hası ile mühaceret mevkii haline dair bir kanun lâikâdi edileceğini beyan etmiştir.

Bilhassa Mısırın Arap devleti münasebetler idame ettirildiğini söylemiştir. Mısır devleti olduğunu söylemiştir.

vekilî Londradaki ikametinde Arapların hukukunu muhafaza için iyi bir hal suretiyle ması lâzımgelen Filistin meselesini İngiliz devlet adamları ile görüşmüştür.

Köy kalkınması

Yeni tedbirler

Memleketimizde bütün köylerinin düzenlenmesi aid kalkınmasının teminine aid mevzular üzerinde görüşmelerde bulunmak ve karar almak üzere büyük bir komite kuruması kararlaştırılmıştır.

Dahiliye Vekâletinde toplanacak olan bu komisyona her vilâyetten 2 murahhas iştirak edeceklerdir.

HALK FİLOZOFU

Onun cenazesinde

Kaç gündür içimiz seninle dolu. Kaç gündür çocuk ağlayarak senin için yollara döküldük. Gözlerimizde yaş; kablerimizde matem. Senin tabutunun etrafında bütün bir millet tavaftı. Her türk kalbi bir meş'ale oldu, senin için yandı. Nihayet bir top arabasının kolları arasında seni tarihin koynuna tevdi etmek üzere dün seni Ankara yolunda teşvi ettik. Orada seni beklিয়েনরে kavuşmaya gidiyorsun. Tabu - tunu taşıyan bu alıcalı top arabası senin hediyen olan Cumhuriyetin ilk ilanı töntü bize ilk müjdesini veren toptur. O top ki her sene yıldönümünde azametli gürleyişle eserini alkışlatmıştır. O top ki seni karşılar, o top ki arkandan haykırır. O top ki Sakaryada senin emrinle dile gelmiştir. O top ki şimdi omuzlarımızda tarihin En Büyük Cenazesi'ni taşıyor, huşu ve sükkün içinde azametinin yasını tutmuş, susmuş ve kederlidir.

Askerlerin, evlâdların, türk gençliği ve Türk kadınlığı arkandan dün gene bir hayli gözyaşı döktü. Sokaklarda Şöpen'in ilâhisinden ve hücruktan başka ses yoktu. Bu sessizlik içinde sükkünü yirtan tiz bir ses nâitemadi ve mütevali haykırırlarla tek bir kelimayı tekrarlardı: Atatürk, Atatürk, Atatürk...

HALK FİLOZOFU

Beş yıl sonra odun yakılmıyacak

Nizamname Devlet şûrasına verildi

Memleketimizde maden kömürü sarfiyatını arttırmak üzere odun yerine mecburi olarak maden kömürü yakılması hakkın da kabul olunan mahurkat kanununun tatbikatı için bir nizamname hazırlanmakta olduğunu yazmıştı.

İktisat Vekâletinde vücut getirilen bu nizamname tamam olmuş ve son defa gözden geçirilerek Şûrayı Devlete verilmiştir.

Şûrayı Devlet nizamnameyi tedkik ettikten sonra Başvekalâte verecek ve bu kıs bazı yerlerde tatbik edilecek olan maden kömürü yakma mecburiyeti beş yıl içinde bütün memlekete ve tek mil müessesata teşmil olunacaktır.

Yin eylediği memurlar 3003 numaralı endüstriyel malûmatın maliyet ve satış fiyatlarının kontrol ve tesbitiyle alakalı kanun ile 3008 numaralı endüstriyel malûlatın maliyet ve satış fiyatlarının kontrol ve tesbitiyle alakalı kanun ile 3008 numaralı iş kanununun sanayi müesseselerinde yapılan tetkikler hakkında vereceği salâhiyet ve mes'uliyetleri haiz olacaklar ve bu kanun hükümlerine göre cezalandırılacaklardır.

Projenin tatbiki için İktisat Vekâleti bütçesine 50-130 bin lira tahsisat konacaktır. Lâyihaın Kamutayın bu devresinde kanunlaşması muhtemeldir.

— Senin Mustafa ile başbaşa gelmene imkân yoktur. Çünkü; bir gözdenin bilhassa, senin gibi padişahın senelerdenberi dildadesi olan bir Sultanın dairesi beşdeğâmdan gayri kimse ile münasebette bulunmasına imkân var mı?.. Bunu, aklından çıkar. Yalnız; ben, çıkabilirim... Mustafa ile münasebet tesis edebiliriz ve sana haber getiririz!... Bundan gayrisi kabil değil...

Dilşad; buna da razı idi. Hiç olmazsa Mustafa ile haberleşebilecekti. Lâkin; Sultan Aziz'in hal'i meselesinden nasıl malûmattar olacaktı.

Kalfaya; düşünmeden cevap verdi:

— Eksik olma kalfacığım... diyerek lâfı başka vâdiye döktü:

— Kalfa; ortahgım kargaşalığı ne olaca dersin?

(Devamı var)

İktisadî meseleler

Sanayiimiz kontrol edilecek

Gaye, en iyi en ucuza mal etmektir

Bu hususdaki kanun projesi meclisi İktisad encümenine verildi

Sanayi kontrolü hakkında hükümetin hazırladığı kanun projesi Kamutay İktisat encümenine gelmiştir. Bu proje, «her gün inkişaf eden sanayiimizde en iyi en ucuza mal etmek» prensibiyle hazırlanmıştır.

Hükümet, mucip sebebler lâ-yihasında şunları söylemektedir. «Geliği güzel hiçbir teknik ve iktisadî kontrole tâbi olmadan kurulan bir sanayi, himaye tedbirleri kaldırıldığı ve normal şartların avdet ettiği zaman; ne beynelmilel karşıda, ne iç pazarda tutunabilir. Maliyeti yüksek olan, mamulü aramlan evsafı olmayan bir sanayi için alınacak her tedbir ve yapılacak her fedakârlık beyhudedir.

Sanayileşme hareketimizin muvaffakiyeti ancak iç ve dış pazarda tutunabilecek kuvvetli ve sağlam bir sanayiîni teessüsü ile mümkündür. Bunun içindir ki sanayiîni teknik ve iktisadî kontrolunu bir devlet vazifesi olarak ele almak zaruridir ve zaman gelmiştir. Teknik ve iktisadî kontrol ile temin edilecek neticedir, ilmi işletme ve millî ekonomî esaslarına dayanarak israf membalarını bulup ifna etmek, maliyet fiyatlarını düşürmek, kapasiteleri ve kaliteleri yükseltmek, istihsal ile sarfiyatı tevazün ettirmek, müteğabbis tüccar ve müstehtlikin karşılıklı menfaatlerini birleştirmek ve bir kelime ile her işte iktisadîliği ve verimini yükseltmek suretinde hülâsa olunabilir.

Büyük sanayi memleketlerinin tecrübeleri, bize teknik ve iktisadî îslâhat için rasyonelizasyon bakımından elde edilen büyük faydaları göstermektedir. Yalnız Almanya'da devlet teşkilâtı ve hususî teşkilâtla beraber bine yakın rasyonelizasyon enstitüsü işlemlerindedir. Sanayi ve sanayi şartları ileri memleketlerin duyduğu teknik ve iktisadî kontrol ihtiyacı, memleketimiz için daha şiddetle hissedilmektedir. Pren-

Psib olarak bu kontrol neticesinde alınmasının gerekli olduğunu hükmedilecek îslâhat tedbirlerinin bütün sanayide tatbik edilmesi icabeder. Fakat hususî sermayelere bu tatbik mecburiyetini yüklemek imkânlarına şimdi -lik malik değildir.

İlk adım olmak üzere devletin sermayesi ile alakadar olduğu fabrikaları yani sanayi, maden ve deniz işleriyle uğraşan bütün müesseseleri elele almak ve bu suretle bir an evvel yapımında umumî menfaat görülen

Patatese Rağbet Arttı

Mahsul de Çok fazla

Bu sene memleketimizin patates ekilen yerlerinde mahsul çok bol olmuştur.

Şehrimizde patates istihlâki de, seneden seneye artmaktadır. Bu sebeble toptancı tüccarlar, yeni patates mahsulünden mü - him siparişler verdikleri gibi geçsene den kalma patatesleri perakendecilere nisbeten ucuza satmışlardır.

Bilhassa kıym çok patates satıldığından, yazın karpuz, kavun satan seyyar satıcıların hemen hepsi işi seyyar patatescilğe dökmüşlerdir.

Bunlar, Büyükkada, Heybeli - da, Burgaz, Kınalı, Boğaziçi, Bostancı gibi uzak yerlere bile giderek kilosu 5-6 kuruşa evlere satış yapılmaya başlamışlardır.

Yeni yıl mahsulü patatesler ise ancak 10-12 kuruşa satılmakta ve her gün Adapazarı, İzmit havâlisinden ve Karadenizden şehrimize bol patates gelmektedir.

Bunların arasında bilhassa Adapazarı cinsleri, gerek büyük - lük ve gerek lezzet itibarıyla herkeş daha çok tercih olunmaktadır.

Fakat şehrimizdeki tanınmış toptancı tüccarların bildirildiği - ne göre, bu sene Kars muntaka - sında yetişen patatesler, Adapa - zarı ve havâlisinde elde olunan patatesleri geçmiştir.

Bu yıl Karsda 1 tanesi 1 kilo gelen patates mahsulü alınmış - tır. Hattâ Karsın Millî köyünde bir çiftçi bir tanesi tam 1,5 kilo gelen patates yetiştirmiştir.

Bu patates şehrimize getirilecek ve sonra Ziraat Vekâletine gönderilecektir.

Ziraat Vekâleti bu kabil fev - kalâde mahsul yetiştirmeye mu - vaffak olan köylü ve çiftçilerimizi teşvik için onlara, her sene münasib miktarda para mükâfatı verecektir.

Pamuk üzerine Hararetti muameleler Oluyor

Bilhassa İtalya ve Almanya fazla miktarda mal alıyor

Son günlerde mevsim mûna - sebetile şehrimizde pamuk üzerine çok hararetti muameleler olmaktadır. 1 inci derecede İtalya ve Almanya 2 inci derecede de Romanya mühim miktarda pamuk almışlardır.

Bilhassa Akala cinsi pamukla - rımız, çok büyük bir rağbet gör - mekte ve her tarafta aranmak - tadır.

Anadoludaki birçok müesseselerde şehrimizdeki toptancı pamuk tüccarlarına kış siparişleri vermiştir.

Tarih Kurumunun Tedkikleri

Mağaralar araştırılıyor

Türk milletinin ve Türk yur - dunun tarihi üzerinde sistematik araştırmalar yapmaya başlamış olan Türk Tarih Kurumu, bu araştırmalarına, tarihten önceki zamanlara aid eserlerden başla - mağı doğru bulmuş ve ilk insanlara mesken vazifesi gören mağaraları, tekkik edilecek eserlerin başına almıştır.

Bunun için, bütün devlet teş - kilâtından istifade olunarak ma - ğaralara aid bir anket yapılması kararlaştırılmıştır.

Bu anket suallerini havi fiş - lerden muhtelif vilâyetlere as - gari 1000'er tane gönderilmiştir.

Vilâyetler, bunları mülhakata tevzi ederek malûmat toplaya - caktırlar.

Üniversitede yeni açılacak Enstitüler

939 - 940 yılında faaliyet geçecekler

İniversitemizin en meşhur Av - rupa enstitülerine her cihette bir kıyasda olması için 4 yıldanberi yapılan çalışmalardan çok verimli neticeler alınmaktadır.

Ezelmle Üniversitede 934 y - lında 20 enstitü mevcut iken, bu - gün enstitülerin sayısı 30'a balığ olmuştur.

Son 4 yıl içinde Üniversitede teşekkül eden bu 10 yeni ensti - tütün en mühimlerini rasadha - ne, biyoloji, radyoloji ve umumî tıp tarihi enstitüleri teşkil et - mektedir.

Önümüzdeki yıllarda yeni ensti - tütürler açılacaktır. Alâkadarlar, bunlardan ikisinin 1939 - 1940 y - lında faaliyete geçeceğini kuv - vetle tahmin etmektedirler.

Devlet Demiryolları Yeni memur alıyor

Devlet Demiryolları idaresi ha - reket müfettişi yetiştirmek üze - re müsabaka ile müfettiş na - zedi almaya kararlaştırmıştır.

İmtihan ayın 28 inci salı günü Haydarpaşa, Ankara ve diğer ba - zı şehirlerimizde yapılacaktır.

Mühendis, Yüksek Ticaret, mül - kiye veya Hukuk mektebi me - zunları arasında yapılacak olan bu imtihanda kazanacaklara 130 lira aylık verilecek ve stajdan sonra, bu 151 liraya çıkarılacaktır.

Diğer taraftan aynı idare işle - melerde münhal bulunan kısım hekimlikleri için de 5 genç dok - tor alacaktır. Bu doktorlara 177 şer lira ücret, ev kirası ve ayrıca seyahatlerinde de harcirah veri - lecektir.

dişçi doktor vardır. Burada yav - rularımızın dişleri tedavi edilir. Divanyolunda bir çocuk esirgeme kurumu kütüphanesi vardır. Bu - rası da küçük mektepçilerimizin, okuma ihtiyacını karşılamaktadır.

Çocuk Esirgeme kurumunun nizamnamesi mucibince, çocuk - lar on iki yaşına kadar bu hayır müessesesinden faydalanabilir - ler.

İstanbul merkez binasında, he - yeti merkezine ayda bir ve heye - ti idare haftada bir toplanır.

Kuruma varidat, temin etmek maksadile senede bir balo veri - lir. Kurum menfaatine verilen bu baloların hasilâtı yine yoksul go - cukların ihtiy - atına sarf olunur.

Şubelerde kendi gelirleriyle mas - raflarını tekabül ettirecek faa - liyetlerine devam ederler.

İşte, Çocuk Esirgeme Kuru - mu, tek mil şubeleriyle, bu Cum - huriyet bayramımızda da birçok yoksul çocukları giydirmiş ve se - vindirmiştir.

Cemiyette en çok yardım ve koru - aağınmağı ihtiyacı olan züm - renin çocukları olduğuna nazaran bir hayır müessesesinin mesaisi - ni takdir etmek elden gelmez.

Sahaflar çarşısı kaldırılıyor

Ancak bunlara toplu bir yer gösterilecek

Beyazıt camii'nin etrafı açılarak cami mey - dana çıkarılacak

Sahaflar çarşısının şimdiki ha - rab vaziyetten kurtarılması için burasının sür'atle ve tamamil e kaldırılması münasib görülmüş - tür.

Yalnız, buradaki kitapçıların hususî vaziyeti, yani Osmanlı im - peratorluğuna aid eski, tarihî ki - tapların ancak bunlarda kolayca bulunmakta olduğu düşünülerek bunlara o civarda toplu bir yer temini düşünülmüştür.

Diğer taraftan bilhassa büyük camilerin etraflarının açılması faaliyetine başlamış olan, Evkaf idaresi, Sahaflar çarşısının yıkıl - masından sonra, bunların sol ci - hetine düşen ve Beyazıt camii'nin

arka tarafını kapıyan dükkânla - rın da tamamen ortadan kal - dırılmasını doğru bulmaktadır.

Bu suretle, Beyazıt camii gü - zel bir san'at eseri halinde ve büt - ün ihtişamile ortaya çıkacaktır.

O vakit, kapalı çarşının Beya - zıt tarafındaki kapısından dışarı çıkanlar, doğrudan doğruya ca - miin avlusuna girecekler ve bü - yük camiin bu arka cephesinin önünü temizlenmiş, bomboş bu - lacaklardır.

Buradaki dükkânlardan ka - zılacak olan arazi tanzim ve tes - viye olunarak küçük ve güzel bir park vücuta getirilecektir.

— Mademki; aylarca sabrettin... Nihayet; bana emniyet edip söyle - meğe karar verdin hiç korkmadan bir parça bir şeyler biliyorum...

Der demez; Dilşadın aklı başın - yordu. Fakat; Demek, kalfası bili - meğe haber almıştı. Heyecanlı sükü - neti yırttı ve bağırır gibi sordu:

— Kalfacığım; nereden ve nasıl biliyorsun?

— Kızım; görmüyor musun şu sa - çların halini, kar topuna dön -

du. Korkudan can evinden dışarı fırladı. Dudakları titriyerek:

— Ne vakit?

— Diyebildi. Kurnaz ve pişkin kal - fa; gözdeyi teskin etmek için son söyleyeceğini ilk evvel söyledi:

— Korkma bu işi yalnız ben bi - liyorum, bir de Allah!.. Bereket versin kalfan idare etti bu aşırı he - yecanı... Yoksa; şimdi ikiniz de mezarda idiniz...

Dilşad, müsterih olmuştu. De - mek, ortada korkacak mesele yok - tu. Bülbül gibi söylemeğe başla - du:

— Kalfam; Hamlacı pehlivan Mustafadan karınımda üç aylık bir çocuk var... Bunu herkesten sak - lamış bulunuyorum... dedi.

Kalfanın gözleri fal taşı gibi di - şarı fırlamıştı. Maamafih bu o - kadar güç bir şey değildi. Derhal, sükûnetle cevap verdi:

— Bundan, bir şey çıkmaz kı - zım... Nihayet; dünyaya ya bir Sultan veyahud bir şehzade ge -

tirirsin?.. Fena mı?..

— Evet; söylediğim doğru... Lâkin; ben, bunu istemiyordum.

— İster iste, ister isteme; niha - yet, bir gün ortaya çıkacak ve doğuracaksın?.. dedi.

Dilşad; kalfanın bu son sözl e - ri üzerine biraz mülâhazaya dal - dı. Hiç Sultan Azizin tahttan in - dirileceğini kalfasına söyler mi di? Onun istediği, Mustafası ile mahrem olarak bir yol bulup ha - linden haberdar olmaktır. Hemen lâfı değiştirdi. Ve şöyle mu - kabele etti:

— Kalfacığım; iyi ama, günah değil mi?

— Hele, şunun çocukca düşün - düğüne bak... Ne çıkar yarın kadınefendi olursun... Şehzaden de bir gün gelir padişah olur...

— Hiç böyle şey olur mu?.. Ali Osmannın tohumu karışmış olmaz mı?

Kalfa; gözdenin bu sözleri üze - rine gözlerini yumdu. Başını eğdi.

Sultan Aziz Ve gözdeleleri

SON TELGRAF Yazan: M. Sami KARAYEL Tarihî tefrihası No. 161

Hem sultanın gözdesi, hem hamlacının metresi idi ve karında da çocuk vardı

— Mademki; aylarca sabrettin... Nihayet; bana emniyet edip söyle - meğe karar verdin hiç korkmadan bir parça bir şeyler biliyorum...

Der demez; Dilşadın aklı başın - yordu. Fakat; Demek, kalfası bili - meğe haber almıştı. Heyecanlı sükü - neti yırttı ve bağırır gibi sordu:

— Kalfacığım; nereden ve nasıl biliyorsun?

— Kızım; görmüyor musun şu sa - çların halini, kar topuna dön -

Dr. İhsan Sami

Öksürük Şurubu

Öksürük ve nefes darlığı, boğmaca ve kızamık öksürükler için pek tesirli ilaçdır.

Herkes kullanabilir.

Sahib ve neşriyatı idare eden
Baş muharriri
ETEM İZZET BENİCE
Son Telgraf Matbaası